

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om unionens deltagande i partnerskapet för forskning och innovation i Medelhavsområdet (Prima) som genomförs gemensamt av flera medlemsstater

[COM(2016) 662 final – 2016/0325 (COD)]

(2017/C 125/12)

Föredragande: **Emilio FATOVIC**

Remiss	Kommissionen 18.10.2016, rådet 9.11.2016, Europaparlamentet 27.10.2016
Rättslig grund	Artikel 188 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
Ansvarig facksektion	REX
Antagande vid plenarsessionen	26.1.2017
Plenarsession nr	522
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	164/3/1

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) stöder, i linje med ett flertal tidigare yttranden, deltagande i Prima, i syfte att utveckla gemensamma innovativa lösningar för vattenförsörjnings- och livsmedelssystem i Medelhavsområdet som är säkrare och mer ändamålsenliga, effektiva och hållbara ur både miljö- och kostnadssynpunkt.

1.2 Ett deltagande i Prima skulle innebära ett mervärde för EU som helhet eftersom det skulle göra det möjligt att på ett integrerat sätt ta itu med några av grundorsakerna till instabiliteten i Medelhavsområdet som uppmuntrar massmigration. Avtalsstyrda partnerskap och möjligheter att frångå det bilaterala tänkandet till förmån för multilaterala och gemensamma lösningar skulle kunna göra Prima till en viktig förebild under de kommande åren.

1.3 En verklig helhetsstrategi, som är flernivåorienterad och sektorsövergripande, tillsammans med konkreta och mätbara mål när det gäller hållbarhet, motståndskraft, livskvalitet och högkvalitativt arbete, mänskliga rättigheter och demokrati är grundläggande förutsättningar för att Prima ska lyckas.

1.4 EESK ställer sig bakom förslaget att basera deltagande i Primaprogrammet på artikel 185 i EUF-fördraget, i syfte att säkerställa största möjliga integration på vetenskaplig, förvaltningsmässig och finansiell nivå och involvera medlemsstater och tredjeländer. Inom ramen för en bredare makroregional strategi för Medelhavsområdet som tar hänsyn till alla de andra politikområdena (den europeiska grannskapspolitiken) initiativen och partnerskapen (unionen för Medelhavsområdet) som redan finns i regionen kommer programmet att bidra till att mer effektivt ta itu med gemensamma problem med tredjeländer med hjälp av gemensam utveckling och medbeslutande.

1.5 EESK stöder principen att EU:s finansiering av programmet ska vara minst likvärdig med de berörda ländernas, och att kommissionen, i händelse av utebliven eller försenad ersättning från någon av de deltagande länderna, bör kunna minska EU:s andel av finansieringen i motsvarande grad.

1.6 Prima-IS är en oundgänglig genomförandestruktur när det gäller att förvalta och övervaka programmet. EESK hoppas att detta organ ska kännetecknas av en öppen förvaltning och ett inkluderande tillträdessystem i synnerhet för nya medlemsstater eller tredjeländer som vill ansluta sig. Kommittén hoppas också att alla potentiellt berörda parter (regioner, lokala myndigheter, universitet och det organiserade civila samhället) får delta i Prima-IS, för att stärka styrningen och bidra till att gemensamt identifiera och övervaka de ekonomiska och sociala effekterna av programmet.

1.7 I linje med principen om integrering med övrig EU-politik, rekommenderar EESK att Prima integreras med paketet om den cirkulära ekonomin och alla därmed sammanhängande initiativ (t.ex. i fråga om markanvändning och gödselmedel).

1.8 Kommittén vill påminna om det brådskande behovet av ett *ramdirektiv om mark* som tar hänsyn till skillnaderna i de olika EU-länderna, för att kunna fokusera på arbetet med forskning och innovation inom Prima.

1.9 EESK erinrar om behovet av att inom programmet ta itu med frågan om vatten på ett övergripande sätt, med beaktande av miljömässiga, ekonomiska och sociala aspekter och vattnets hela kretslopp, bland annat de artificiella faserna, inom ramen för en hållbar utveckling. Man måste nämligen se till att vattenuttaget sker på ett rättvisare sätt, som balanserar kraven och konkurrensen mellan den ekonomiska sektorn och energisektorn samt behovet av att bevara sötvattensekossystemen och skyldigheten att tillhandahålla en grundläggande medborgerlig rättighet.

1.10 EESK anser att programmet Horisont 2020 är det lämpligaste instrumentet för fördelning av medlen, och vi stöder också beslutet att klassificera de flesta av de verksamheter som föreskrivs i programmet som "sambällsutmaningar". Kommittén vill särskilt rekommendera att man undersöker forsknings- och innovationsprocesser inom jordbruk och livsmedelsproduktion som ger stora sociala effekter, som är ekonomiskt överkomliga och lätt överförbara, men som också innebär att man främjar traditionell kunskap, som ett medel att bekämpa kompetensflykt och främja ekonomisk tillväxt och anställbarhet i linje med målen för hållbar utveckling.

1.11 Om ett eller flera projekt inte kan finansieras med nationella medel eftersom det nationella anslaget är förbrukat ställer sig kommittén positiv till en finansiering med stöd av Prima IS. En sådan finansiering, som inte skulle få överstiga 20 % av EU:s totala bidrag till Prima, skulle säkerställa genomförandet av högkvalitativa projekt.

1.12 EESK ställer sig positiv till att låta aktörer från EU-länder som inte anslutit sig till Prima delta i fall då deras befogenheter inte är tillgängliga för de länder som redan anslutit sig till programmet. Deras finansieringsgrad skulle i sådana fall inte kunna överstiga 50 % för "forsknings- och innovationsåtgärder", och skulle ligga på 35 %–50 % för "innovationsåtgärder". Detta skulle möjliggöra ambitiösa projekt med EU-relevans och stödja de länder som avser att ansluta sig och investera i Prima.

1.13 Mot bakgrund av de stora svårigheter som många tredjeländer som redan deltar i Horisont 2020 har att snabbt och effektivt uppfylla programmets formella krav efterlyser kommittén en förenkling av dessa krav, där detta är möjligt, och ett aktivt stöd för kapacitetsuppbyggnad.

2. Inledning

2.1 Enligt FN bor det i Medelhavsområdet 180 miljoner människor som anses som "vattenfattiga", vilket motsvarar 50 % av de "vattenfattiga" på jorden ⁽¹⁾. Detta har i sin tur mycket allvarliga följder för näring, hälsa, försörjning, levnadsstandard och välfärdsnivå.

2.2 Av FAO:s rapport *Mediterra 2016* framgår att denna situation under de senaste åren har förvärrats ytterligare av politisk instabilitet, klimatförändringar och snabb befolkningstillväxt. Till detta kommer det "trefaldiga slöseri" som felanvändning av naturresurser, livsmedelssvinn och den långsamma förlusten av traditionella kunskaper innebär ⁽²⁾.

2.3 Problemen med vattenbrist och ekonomiskt överkomlig och hållbar livsmedelsproduktion utgör de främsta orsakerna till den migrationsväg som drabbar den europeiska kontinenten. Om man inte kommer tillrätta med roten till dessa problem kommer det inte att vara möjligt att hantera konsekvenserna på vare sig kort eller lång sikt.

⁽¹⁾ UNEP/MA/Plan Bleu, *State of the Environment and Development in the Mediterranean*, Aten, 2009. Medelhavsområdet förfogar över knappt 3 % av jordens vattenresurser. Enligt FN behöver varje människa minst 1 700 m³ vatten per år för att kunna leva ett värdigt liv. I Medelhavsområdet bor 460 miljoner personer, varav 180 miljoner betraktas som "vattenfattiga" eftersom de har mindre än 1 000 m³ vatten per person och år. Av dessa har 80 miljoner människor mindre än 500 m³ vatten, vilket innebär att de lever i extrem vattenfattigdom.

⁽²⁾ CIHEAM/FAO, *Mediterra 2016. Zero Waste in the Mediterranean. Natural Resources, Food and Knowledge*, Paris, Presses de Sciences Po, 2016.

2.4 Investeringarna i forskning och innovation (FoI) i medlemsstaterna i Medelhavsområdet i fråga om vattenförsörjning och hållbar livsmedelsproduktion har aldrig varit i paritet med utmaningarnas storlek, och har ofta begränsats till olika fragmenterade samarbeten som reglerats genom bilaterala avtal.

2.5 Tanken på ett partnerskap för forskning och innovation i Medelhavsområdet (Prima) väcktes vid Europa-Medelhavskonferensen om vetenskap, forskning och innovation i Barcelona 2012. Målet är att stärka samarbetet mellan de europeiska länderna och länderna i Medelhavsområdet inom forskning och innovation, som en del av de bredare målen för unionens externa politik i fråga om det södra grannskapet ⁽³⁾.

2.6 Kommissionen utarbetade en detaljerad konsekvensbedömning ⁽⁴⁾ och ett förslag till deltagande i programmet ⁽⁵⁾, som behandlades i ovan nämnda yttrande, som en följd av rådets (konkurrenskraft) slutsatser den 5 december 2014 och ett formellt förslag som presenterades av medlemsstater och tredjeländer i Medelhavsområdet ⁽⁶⁾ i december samma år.

3. Sammanfattning av kommissionens förslag

3.1 Den rättsliga grunden för deltagandet i Prima-programmet är artikel 185 i EUF-fördraget. Detta instrument ger EU rätt att vid genomförandet av det fleråriga ramprogrammet med de berörda medlemsstaternas samtycke delta i sådana program för forskning och utveckling som har inletts av flera medlemsstater, inklusive deltagande i de organisationer som har skapats för att genomföra programmen.

3.2 Programmet har en löptid på tio år och kommer att lanseras gemensamt av 14 länder:

— 9 medlemsstater: Cypern, Frankrike, Grekland, Italien, Luxemburg, Malta, Portugal, Tjeckien och Spanien.

— 2 tredjeländer som är associerade till Horisont 2020: Israel och Tunisien.

— 3 tredjeländer som inte är associerade till Horisont 2020: Egypten, Libanon och Marocko.

3.2.1 För de tredjeländer som inte är associerade till Horisont 2020 kommer internationella avtal att undertecknas för att de ska omfattas av Primas regelverk.

3.3 Programmets strategiska mål är att utarbeta de gemensamma innovativa lösningar för vattenförsörjnings- och livsmedelssystem som Medelhavsområdet akut behöver. Genom dessa lösningar kommer systemen för tillgång till vatten och livsmedel att bli säkrare och mer ändamålsenliga, effektiva och hållbara ur både miljö- och kostnadssynpunkt.

3.4 Prima kommer att ingå i en mer omfattande ram med bredare insatser på hög nivå, och kommer att komplettera andra europeiska initiativ för forskning och innovation, bl.a. följande:

— Diplomati på det vetenskapliga området

— Översyn av den europeiska grannskapspolitiken

— Mål för hållbar utveckling

— Migration

— Europeisk klimatdiplomati efter COP21

⁽³⁾ COM(2016) 385 final. Meddelande från kommissionen om en ny partnerskapsram med tredjeländer inom den europeiska migrationsagendan.

⁽⁴⁾ SWD(2016) 332 final.

⁽⁵⁾ COM(2016) 662 final.

⁽⁶⁾ Förslaget lades fram av 19 länder.

3.5 I linje med kommissionens meddelande om en ny partnerskapsram med tredjeländer inom den europeiska migrationsagendan ⁽⁷⁾ fastslås i Prima målet att ta itu med de underliggande orsakerna till migration genom att utnyttja all tillgänglig EU-politik ⁽⁸⁾ genom avtalsstyrda partnerskap.

3.6 När det gäller subsidiariteten är Prima organiserat som ett gemensamt program som baseras på och består av nationella program som inlett av och åtgärder som genomförs av de deltagande medlemsstaterna och associerade länder, med stöd och deltagande från EU. Det multilaterala och sektorsövergripande tillvägagångssättet bör, tillsammans med de avsevärda investeringarna i fråga om resurser, göra det möjligt att uppnå såväl de tekniska som de politiska medellångsiktiga och långsiktiga mål som de enskilda medlemsstaterna hittills inte har lyckats uppnå på egen hand.

3.7 Vad gäller proportionaliteten kommer unionens deltagande i Prima att ske inom gränserna för de befogenheter som anges i EUF-fördraget och kommer bara att underlätta och stödja de deltagande staternas uppfyllande av Primas mål, även ekonomiskt. De deltagande staterna kommer att behöva samarbeta för att bättre samordna, anpassa och integrera de relevanta nationella programmen eller åtgärderna, och i slutändan utveckla en gemensam långsiktig strategisk forskningsagenda.

3.8 Unionen kommer att bidra ekonomiskt genom att matcha nationella investeringar. Unionens bidrag ska uppgå till högst 200 miljoner euro inbegripet Eftabidraget. EU:s bidrag kommer att göras tillgängligt genom Horisont 2020 – ramprogrammet för forskning och innovation. Detta åtagande kommer att omfatta sju årliga arbetsplaner (2018–2024).

3.9 EU-bidraget får inte överstiga den finansiering som fastställts av de deltagande staterna. Om de deltagande staternas finansiering av Prima-programmet skulle utebli eller minska får kommissionen proportionerligt minska EU:s ekonomiska bidrag.

3.10 För att genomföra ett program med en löptid på tio år anser kommissionen att man måste utarbeta en övergripande strategisk forskningsagenda och dess hela genomförande genom flera gränsöverskridande ansökningsomgångar som genomförs av flera deltagande stater och tillämpas genom en särskild genomförandestruktur. EU:s bidrag kommer i huvudsak att förvaltas av Primas främsta genomförandestruktur, Prima-IS.

3.11 Enligt kommissionen kommer Primas årliga arbetsplaner att säkerställa att programmets alla åtgärder är enhetliga, samordnade och inriktade på att Primas allmänna och specifika mål uppnås. Den årliga arbetsplanen måste godkännas av kommissionen och kommer att innehålla följande:

— Gränsöverskridande ansökningsomgångar som ska finansieras av Prima-IS med EU-bidrag, i enlighet med Horisont 2020-bestämmelserna.

— Åtgärder som endast finansieras av de deltagande staterna, och beräkning av matchningen med unionens bidrag.

Dessa åtgärder ska bedömas av en kommitté bestående av externa experter innan de tas upp i den årliga arbetsplanen.

3.12 Den årliga rapporten från Prima-IS kommer att omfatta båda typerna av åtgärder och utgöra utgångspunkt för ändringar, inbegripet i fråga om finansiella åtaganden, vid behov efter beslut av kommissionen. Dessutom kommer Prima att bli föremål för en halvtidsutvärdering 2022 och en slutlig utvärdering 2028.

⁽⁷⁾ Se fotnot 3.

⁽⁸⁾ Utbildning, forskning, klimatförändringar, energi, miljö och jordbruk.

4. Allmänna kommentarer

4.1 Kommittén erinrar om att:

- EESK har upprepade gånger påpekat att vatten⁽⁹⁾ och hållbarhet inom jordbruket och livsmedelsproduktionen⁽¹⁰⁾ måste utgöra centrala frågor inom EU-politiken, både nu och i framtiden.
- Kommittén har också varnat för att vatten- och livsmedelskrisen i länderna i Medelhavsområdet⁽¹¹⁾, tillsammans med krig och avsaknad av respekt för de mänskliga rättigheterna, är en av de viktigaste orsakerna till tillströmningen av migranter i Europa.
- EESK har vid flera tillfällen framhållit behovet av att stärka samarbetet med tredjeländer, särskilt de som omfattas av den europeiska grannskapspolitiken och unionen för Medelhavsområdet (UfM), för att på ett effektivare sätt kunna ta itu med *gemensamma utmaningar*⁽¹²⁾ inom ramen för *gemensam utveckling*⁽¹³⁾.
- Kommittén har vid upprepade tillfällen förespråkat kraftfulla och beslutsamma åtgärder för att ta itu med och lösa de problem som ligger till grund för den politiska, ekonomiska, sociala och humanitära krisen i Medelhavsområdet⁽¹⁴⁾.

EESK välkomnar programmet Prima under förutsättning att det sedan utvecklas till en reell helhetsstrategi⁽¹⁵⁾, som är flernivåorienterad⁽¹⁶⁾ och sektorsövergripande⁽¹⁷⁾, vilket är viktiga förutsättningar för att programmet ska bli framgångsrikt och att man får till stånd konkreta och mätbara normer för hållbarhet⁽¹⁸⁾, motståndskraft, livskvalitet och arbete, mänskliga rättigheter och demokrati.

4.2 Kommittén stöder kommissionens förslag, som stöds av de nationella regeringarna, regionerna, de lokala myndigheterna, universiteten, det organiserade civila samhället och alla berörda aktörer⁽¹⁹⁾, om att som rättslig grund för Primaprogrammet använda artikel 185 i EUF-fördraget, i syfte att säkerställa största möjliga integration på vetenskaplig, förvaltningsmässig och finansiell nivå och involvera medlemsstater och tredjeländer.

4.3 Kommittén anser att Prima kan bli ett viktigt initiativ och en utmärkt modell eftersom det, inom ramen för den bredare *makroregionala strategin för Medelhavsområdet*⁽²⁰⁾, skulle kunna gå utöver de bilaterala partnerskapsavtal som, tillsammans med de begränsade medlen, fram till i dag har förhindrat att man beslutsamt tagit itu med några av de viktigaste frågorna för Medelhavsområdet.

⁽⁹⁾ EESK:s yttranden (EUT C 44, 15.2.2013, s. 147; EUT C 12, 15.1.2015, s. 33).

⁽¹⁰⁾ EESK:s yttrande (EUT C 303, 19.8.2016, s. 64).

⁽¹¹⁾ EESK:s yttrande (EUT C 347, 18.12.2010, s. 41).

⁽¹²⁾ EESK:s yttrande (EUT C 383, 17.11.2015, s. 91).

⁽¹³⁾ Resolution om EESK:s bidrag till kommissionens arbetsprogram för 2017 Punkt 9.4 "Utvärderingen av den europeiska grannskapspolitiken bör prioriteras. Förbindelserna med länderna i södra och östra Medelhavsområdet bör inte inriktas på en defensiv strategi som baseras på säkerhetsaspekter eller flyktingkriser, utan de bör leda till en verklig politik för gemensam utveckling mellan jämlika partner."

⁽¹⁴⁾ EESK:s yttrande: "EESK välkomnar kommissionens senaste förslag att ta itu med den yttre dimensionen av flyktingkrisen (...). I detta nya förslag tycks man inse att det är mer omfattande att ta itu med de bakomliggande orsakerna till migrationen än inrikesfrågor och säkerhet, men att detta är sammanlänkat med andra politikområden, t.ex. handel, utveckling, utrikespolitik och integration. Detta ligger i linje med principen om en konsekvent politik för EU:s internationella utvecklingsamarbete." (EUT C 71, 24.2.2016, s. 75, punkt 1.7).

⁽¹⁵⁾ EESK:s yttrande om "Makroregional strategi för Medelhavsområdet" (EUT C 44, 15.2.2013, s. 1, punkt 1.4).

⁽¹⁶⁾ EESK:s yttrande: "EESK anser att det trots den särskilt känsliga [...] situation som råder i Medelhavsområdet ändå finns förutsättningar för att inleda en flernivådialog mellan kommissionen, medlemsstaterna, de stater som deltar i Euromed-samarbetet, de lokala och regionala myndigheterna samt det civila samhället i syfte att inrätta en makroregional strategi för Medelhavsområdet (i två delar), som ska täcka behoven i området och stärka dess internationella konkurrenskraft." (EUT C 44, 15.2.2013, s. 1, punkt 1.1).

⁽¹⁷⁾ EESK:s yttrande om "Främjande av förnybar energi och den europeiska grannskapspolitiken: EU och Medelhavsområdet" (EUT C 376, 22.12.2011, s. 1, punkterna 1.3, 1.10 och 1.11), EESK:s yttrande om "Den externa dimensionen av EU:s energipolitik" (EUT C 264, 20.7.2016, s. 28, punkterna 1.1, 1.2.3 och 1.3), EESK:s yttrande om "Hållbart utnyttjande av fiskeresurserna i Medelhavet" (EUT C 43, 15.2.2012, s. 56).

⁽¹⁸⁾ EESK:s yttrande om "Målen för tiden efter 2015 i Euromed-regionen" (EUT C 383, 17.11.2015, s. 44).

⁽¹⁹⁾ Prima – konsekvensbedömning – evenemang för berörda aktörer. Malta, 17 april 2016.

⁽²⁰⁾ EESK:s yttrande om "Mot en strategi för att utveckla sammanhållningen i Medelhavsområdet" (EUT C 170, 5.6.2014, s. 1).

4.4 EESK stöder principen att EU:s finansiering av programmet ska vara minst likvärdig med de berörda ländernas, och att kommissionen, i händelse av utebliven eller försenad ersättning från någon av de deltagande länderna, bör kunna minska EU:s andel av finansieringen i motsvarande grad.

4.5 Kommittén anser Prima-IS är en oundgänglig genomförandestruktur när det gäller att förvalta och övervaka programmet Prima och de medel EU har anslagit till det, och vi förväntar oss därför att det kännetecknas av en öppen förvaltning.

4.6 EESK anser att programmet Horisont 2020 är det lämpligaste instrumentet för fördelning av medlen, och vi stöder också beslutet att klassificera de flesta av de verksamheter som föreskrivs i programmet som "sammansatta utmaningar", med tanke på deras globala och gränsöverskridande natur⁽²¹⁾.

4.6.1 Kommittén noterar att många tredjeländer som redan deltar i Horisont 2020 rapporterar allvarliga svårigheter att snabbt och effektivt kunna uppfylla de formella kraven i programmet. EESK efterlyser därför en förenkling av dessa krav när så är möjligt, i syfte att underlätta deltagandet och maximera resultatet.

5. Särskilda kommentarer

5.1 Kommittén noterar att det inte är alla Medelhavsländer som deltar i processen. I princip bör varje annat medlemsland eller tredjeländare kunna delta i Prima-initiativet, förutsatt att det bidrar till projektets finansiering. EESK noterar dock att Prima-IS generalförsamling, bestående av företrädare för de nationella regeringarna, enhälligt måste godkänna nya tredjeländares medlemskap⁽²²⁾. Beroende på den politiska och sociala situationen i det ansökande tredjeländet rekommenderar kommittén att EU har en mer inkluderande strategi genom att man undviker enhällig omröstning, eftersom den kan innebära att vissa länder utövar en vetorätt mot andra. Den bör ersättas med en omröstning med kvalificerad majoritet. När det gäller de åtgärder som ska vidtas inom ramen för genomförandet av programmet bör man också säkerställa ett brett utbud av tekniska nivåer för att täcka alla stadier av det vetenskapliga arbetet.

5.2 EESK rekommenderar att programmet ska vara övergripande i förhållande till EU:s alla övriga politikområden och initiativ, både de som redan genomförts och de som fortfarande befinner sig på begynnelsestadiet för att stärka deras kapacitet att påverka. Det är framför allt nödvändigt att säkerställa enhetlighet med paketet om den cirkulära ekonomin⁽²³⁾. Denna faktor kommer att spela en avgörande roll när det gäller en hållbar användning av vatten och en hållbar livsmedels- och jordbruksproduktion (t.ex. markanvändning och gödningsmedel⁽²⁴⁾).

5.2.1 Kommittén anser att Prima-initiativet utgör en påminnelse om det brådskande behovet av ett *ramdirektiv om mark*⁽²⁵⁾ som tar hänsyn till skillnaderna i de olika EU-länderna, vilket är avgörande för att ringa in och fokusera på arbetet med forskning och innovation.

5.3 Kommittén rekommenderar en strategi på flera nivåer med aktivt deltagande av det organiserade civila samhället. Det skulle kunna spela en mycket viktig roll, inte bara för att uppnå och sprida de specifika målen, utan också de mer generella målen om demokratisering och en förstärkning av skyddet för de mänskliga rättigheterna i ett antal tredjeländer⁽²⁶⁾. EESK hoppas därför på ett direkt deltagande från det organiserade civila samhällets sida i form av en rådgivande kommitté, och även direkt i Prima-IS, för att stärka styrningen och bidra till att gemensamt identifiera och övervaka de ekonomiska och sociala effekterna av programmet⁽²⁷⁾.

5.4 Om ett eller flera projekt inte kan finansieras med nationella medel från nationella finansieringsorgan eftersom det nationella anslaget är förbrukat föreslår kommittén en finansiering av projekten med stöd av Prima-IS. En sådan finansiering skulle inte få överstiga 20 % av EU:s totala bidrag. Om denna kompletterande finansiering inte skulle räcka måste nästa projekt i rangordningen väljas. Denna åtgärd skulle vara av grundläggande betydelse för att kunna upprätthålla kvaliteten i de projekt som genomförs.

⁽²¹⁾ EESK:s yttrande om "Gemensamma teknikiniciativ, offentlig-privata partnerskap och Horisont 2020" (EUT C 34, 2.2.2017, s. 24).

⁽²²⁾ COM (2016) 662 final. Art. 12.2.

⁽²³⁾ EESK:s yttrande om "Paketet för cirkulär ekonomi" (EUT C 264, 20.7.2016, s. 98).

⁽²⁴⁾ EESK:s yttrande om "Cirkulär ekonomi – gödselprodukter" (EUT C 389, 21.10.2016, s. 80).

⁽²⁵⁾ EESK:s yttrande om "Temainriktad strategi för markskydd" (EUT C 168, 20.7.2007, s. 29). EESK:s yttrande om "Cirkulär ekonomi – gödselprodukter" (EUT C 389, 21.10.2016, s. 80, punkterna 1.4 och 3.6).

⁽²⁶⁾ EESK:s yttrande om "Civila samhällen i Euromed-regionen" (EUT C 376, 22.12.2011, s. 32).

⁽²⁷⁾ EESK:s yttrande om "Styrning av makroregionala strategier" (EUT C 12, 15.1.2015, s. 64).

5.5 EESK ställer sig positiv till möjligheten att ge ekonomiskt stöd till aktörer från EU-länder som inte anslutit sig till Prima i de fall då deras befogenheter inte är tillgängliga för de länder som redan anslutit sig till programmet Prima. Deras finansieringsgrad skulle i sådana fall begränsas till 50 % för stödberättigande kostnader för "forsknings- och innovationsåtgärder", och skulle ligga på 35 %–50 % av de stödberättigande kostnaderna för "innovationsåtgärder". Detta skulle göra det möjligt att upprätthålla en hög nivå för projekt med EU-relevans och samtidigt ge stöd till de länder som avser att ansluta sig till och finansiera Prima.

5.6 EESK erinrar om behovet av att ta itu med frågan om vatten på ett övergripande sätt, med beaktande av miljömässiga, ekonomiska och sociala aspekter och vattnets hela kretslopp, bland annat de artificiella faser som möjliggjorts av ny teknik, inom ramen för en hållbar utveckling. Man måste nämligen se till att vattenuttaget sker på ett rättvisare sätt, som lever upp till kraven och till konkurrensen mellan den ekonomiska sektorn och energisektorn samt till behovet av att bevara sötvattenskosystemen och kravet att tillhandahålla en grundläggande medborgerlig rättighet⁽²⁸⁾.

5.7 EESK påminner om att ett av de största problemen i Medelhavsområdet, framför allt på den afrikanska sidan, är förlusten av traditionella hållbara jordbruksmetoder som är kopplade till den s.k. kompetensflykten (framför allt ungdomar). Kommittén rekommenderar att undersökningar och forskning med högt mervärde genomförs inom ramen för programmet Horisont 2020 i syfte att utforma ekonomiskt överkomliga och lätt överförbara förfaranden som kännetecknas av betydande sociala effekter, så att man kan utnyttja dessa kunskaper och främja ekonomisk tillväxt och anställbarhet.

Bryssel den 26 januari 2017.

Georges DASSIS
*Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

⁽²⁸⁾ EESK:s yttrande om "Integration av vattenpolitiken i övrig EU-politik" (EUT C 248, 25.8.2011, s. 43, punkt 1.13).